

В. В. Руденко,

аспірантка кафедри фінансів підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Механізм фінансування інвестиційної діяльності спрямований на задоволення потреб суб'єктів господарювання в залученні необхідних джерел фінансування й оптимізації їх структури з позиції досягнення результатів їх фінансово-господарської діяльності. Від ефективності функціонування механізму фінансового забезпечення залежить характер економічного розвитку підприємств і їх подальші перспективи.

Проблема фінансування інвестиційної діяльності підприємств полягає у тому, що наявність різноманітних методів та джерел фінансування інвестицій фактично не забезпечує суб'єктів господарювання інвестиційними ресурсами. Використання зовнішніх джерел пов'язане з високими витратами, а внутрішні ресурси недостатні для реалізації значних обсягів інвестицій.

Вищевказане визначило характер багатьох наукових розробок та практичних досліджень, спрямованих на підвищення ефективності фінансування інвестиційної діяльності на мікрорівні, а саме Бланка І. О., Гуляєвої Н. М., Гончарова А. Б., Коюди В. О., Лепейко Т. І., Коюди О. П., Федоренка В. Г., Гойка А. Ф., Шевчука В. Я., Рогожина П. С., Бочарова В. В., Лахметкіної Н. І., Ковальова В. В., Попкова В. П., Семенова В. П. та інших. Проте, до цих пір проблема фінансового забезпечення інвестицій підприємств залишається недостатньо дослідженою і потребує подальших розробок.

Метою дослідження є виявлення тенденцій та проблем фінансування інвестиційної діяльності підприємств, а також розробка рекомендацій по його удосконаленню в сучасних умовах господарювання.

При здійсненні інвестиційної діяльності, необхідно враховувати весь спектр можливих джерел формування ресурсів для фінансування інвестицій, який включає три основні групи: власні, залучені і позикові.

Власні кошти підприємства формуються внаслідок його фінансово-господарської діяльності. До їх складу входять: кошти засновників та учасників, чистий прибуток, амортизаційні відрахування, строкові та поточні депозити, відсотки за наданими кредитами та мобілізовані внутрішні резерви.

До залучених джерел фінансування інвестиційної діяльності відносять кошти, надані на постійній основі, по яким може здійснюватися виплата власникам цих ресурсів доходу (у вигляді дивідендів чи процентів) і які можуть практично не повертатись власникам. До їх складу входять: додаткова емісія акцій, додаткові внески (паї) у статутний капітал, цільове державне чи комерційне фінансування на безповоротній та безкоштовній основі.

Під позиковими джерелами фінансування інвестиційної діяльності розуміють грошові кошти, отримані в позику на визначений термін і підлягають поверненню з виплатою відсотків. Позикові кошти включають: кошти, отримані від випуску облігацій, інших боргових зобов'язань, а також кредити банків, інших фінансово-кредитних установ, держави.

В сучасних умовах господарювання підприємства України, в основному, використовують власні та позикові джерела фінансування інвестиційної діяльності, а частка залучених джерел є незначною.

В подальшому, вітчизняним підприємствам потрібно приділяти більшу увагу залученню власних джерел інвестиційних ресурсів, як це відбувається у країнах з ринковою економікою. Цьому, на нашу думку, можуть сприяти наступні заходи державної інвестиційної політики: 1) з метою усунення свідомого приховування підприємствами дійсних обсягів отриманого чистого прибутку слід знизити норму оподаткування прибутку, що використовується на фінансування інвестиційної діяльності; 2) з метою скорочення амортизаційного періоду та стимулювання швидшого обертання коштів підприємств потрібно розширювати масштаби використання прискорених методів амортизації; 3) з метою припинення практики використання амортизаційного фонду як фонду поточного використання для задоволення потреб споживання, а не на цілі відтворення, необхідно встановити санкції до підприємств, що допускають нецільове використання амортизаційних сум.

Для вирішення проблем фінансового забезпечення за рахунок позикових джерел, на нашу думку, необхідно: 1) в рамках кожного підприємства проводити економічне обґрунтування доцільності залучення тих чи інших позикових ресурсів; 2) з метою усу-

нення недоліків у методичних підходах до оцінки впливу позикових інвестиційних ресурсів на фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання потрібно використовувати оціночний підхід, що передбачає, з одного боку, оцінку доцільності їх залучення, а з другого — вибір джерел з найменшою вартістю.

Незначна частка залучення інвестиційних ресурсів із залучених джерел обумовлена нерозвинутістю фондового ринку України та небажанням керівництва ставати його учасниками через можливість втрати корпоративного контролю над діяльністю підприємства. Однак, це джерело є дуже перспективним з точки зору залучення інвестиційних ресурсів, особливо якщо акції будуть придбані стратегічним інвестором, метою якого буде не отримання швидких високих дивідендів, а успішне довгострокове функціонування товариства.

Таким чином, визначення джерел фінансового забезпечення інвестиційної діяльності є одним із найважливіших етапів формування та реалізації інвестиційної політики підприємств, від якого значною мірою залежать результати здійснення фінансових і реальних інвестицій. Тому, при виборі оптимальної структури джерел фінансування інвестиційної діяльності господарюючих суб'єктів необхідно враховувати всю сукупність критеріїв і факторів, які впливають на витрати щодо залучення необхідних ресурсів.

УДК 336.763

М. В. Рябокінь,

заступник декана факультету фінансів та банківської справи, старший викладач кафедри фінансових ринків, Національний університет ДПС України

ХАРАКТЕРИСТИКА УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСУ СЕК'ЮРИТИЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

Сек'юритизація фінансових активів є дуже складним процесом з точки зору організації та проведення, що зумовлюється великою кількістю учасників та довгою тривалістю процесу.

Реалізація механізму сек'юритизації передбачає три основних умови: відокремлення сек'юритизаційного активу від іншого майна установи та його відділення від господарських та операційних ризиків компанії; використання активу в якості забезпе-